

CORINTH

Hamadefal

Harwowel babior we yael Paulus ngalir Kristianol Corinth ila ye teftaf irel sew yad le ye kkel yal tafel fengal llepdal Paulus mo eklesia la woal Corinth. Tot yarmetael eklesia le ila ye kkel yar hapaliyel ngal Paulus, iwe ngo iy Paulus ye kkel depal bo rebe telad fengali llepder, ngo ye kapta loh lepal kkelel yal rraey irel molwe yela yoh ngali molwe ye kkel depal iyang.

Chapildah babior le ngo Paulus ye kapta kofer mo eklesia la ye mel woal Corinth. Iwe ngo ye hamadefa fael kkelel yal hapatpat ngalir le luwul yar chol eklesia la woal Corinth hapaliyel ngali mo mekla ye tayikof le re sor irel, ngo iy ye kkel chog yal hapatpat ngalir, ngo ye kapta loh kkelel yal rraey, le irel yal hachocho ngalir ngo ye sala yoh ngalir rrigil ladep sala wol fel fengal llepder. Iwe ngo yesa dongor ngalir chol eklesia la yar sugfed salpiy bo hammaler Kristiano kala resa hafohoy mo wol Judea. Iwe ngo yela momol we hartael loh ngo yesa hamadefa le iy semal apostel, irel yal hapaliyel ngalir chola fedmael le sa ir chog yar spegil yitilir bo ir mele tosel apostel, ngo re sor bo Paulus ila te tos le iy semal apostel.

Palpal Meka Yadol Babior Le

Hamadefal 1:1-11

Paulus mo eklesia we woal Corinth 1:12—7:16

Salpiy we re hateyili bo hammaler Kristiano kowe woal
Judea 8:1—9:15

Yael Paulus hapaliyel bo yebe hallehaloh mala kkelal le
iy semal apostel 10:1—13:10

Mala haygulloh 13:11-13

Harwowel Babior We Yael Paulus Ngilir Kristianol

¹ Babior le ila ye budoh mo irel Paulus le Deus mele ye dipli bo yebe mel bo lol Kristus Jesus apostel, ngo ye wol budoh mo irel Timothy le bisich —

Ngali eklesia la yael Deus woal Corinth, mo pangerloh mekla lol Deus wol ballel Achaia:

² Deus le Temach mo Samol Jesus Kristus be fang ngalugmi haradiya mo hopos.

Paulus Ye Kangalu Deus Yal Hachigchig

³ Sibe kangalu Deus yal hachigchig. Ye ffaho depal ngo iy mele ye budoh pangal hammal mo irel, ngo iy Temal Samol we yach Jesus Kristus! ⁴ Yema tipingigich irel pangal hafohoy ka yach bo hare be yoh le gich sibe tipingir rechokla re mel luwul pangal metmetael hafohoy le sibe teptap hammal la ye yoh ngalgich mo irel Deus. ⁵ Be igegel chog yach dabey Kristus irel hafohoy, ila be wol ila sengal chog yach be dabey irel mmal la yal mo irel Deus. ⁶ Hamem hama hafohoy le fael mala habe tipingugmi habe daor; Iwe ngo hare hamem hala mmal, iwe ngo hami ila habe wol mmal ngo be wol yor kkelmi bo habe yedangel luwul tappel chog weres ka hamem ha mel iyang. ⁷ Ila te yeyewal depmem iremi; hamem ha gola le igegel yami dabohmem irel hafohoy ka yamem, ila be wol ila sengal chog yami ma mmal irel hammal ka yema holahmem.

⁸ Ha dipli bo habe hamangi ngalugmi hami rewol bismem lepal hafohoy la ye holahmem mo woal mekla faluyel Asia. Ye kkel hafohoy la ye holahmem le hasa sor le ha towol molow. ⁹ Hamem hasa sor le resa hatugulu bo ha bele mes. Iwe ngo yela iye sengal mele bo fael mala hamem ha towe yetedah chog depmem uwomem, bo habe yetedah chog depmem wol Deus we yema hamolowa

tefalir chomes. ¹⁰ Medalbo habe mes ngo iy mele ye hadorahmem ngo yebe wol hadorahmem ral kalay. Ngo ye luglug depmem ngali le yebe chil hadorahmem, ¹¹ le be tappel yami tupungugmem irel yami memapelahmem. Pangal yami ma mapel bo yaglugmem ngo be tefael paliyal, ngo Deus yebe holbuwahmem; ngo ye cholop le ye bele kangalu Deus yal hachigchig bo yaglugmem.

Paulus Yesa Liwili Mokwe Ye Luluwaley Yebe Foru

¹² Sew formel mele hasa cchehas ngo ye tugul depmem iyang: sa faesul momay wegdegmem, le yesa llah mo irel meka wegdegmem ngalugmi irel yamem ma katos mo tugul ngal meka Deus ye sor. Te meka repiyach yarmat mele hamem hama dabey, bo hama dabey kkaelel haradiya la yael Deus. ¹³ Hama teftaf ngalugmi babior le mekla chog be yoh le hami habe yawli, ngo ha medaf iyang mele hama tefa. Heramwo ted pangal loh meka hamem ha sosor ngo hami ha medaf iyang igla, ¹⁴ ngo ikekable le habe medaf irel pangal meka. Ila ngo yodla bela tefaldoh Samol Jesus, iwe ngo hami habe rraey iremem le be wochog yamem rraey iremi.

¹⁵ Ye tugul lal depey irel mele, ila fal le iluluwaley metamo bo ibe buyoy tefael mo iremi bo fael mala habe yolbuw fael ruwow. ¹⁶ Iluluwaley bo ibe buyoy tefael mo iremi irel yodla ibe loh Macedonia, ngo ibela tefael mo Macedonia, ngo ibe wol buyoy iremi bo habe tipingiyey irel malekah la yai ngal Judea. ¹⁷ Ha luluwaley ngo tema sew chog yai luluwal irel yai ma hatugulu mele ibe foru? Hare ibe hatugulu sew ngo ima luluwaley chog kofay llufulyey, le be sew chog yad ngo ima sor bo “Ngo” iwe ngo iy wol sor bo “Yeb”? ¹⁸ Ye tugul le Deus yema kapta mekla ye katos. Wol ila sengal mala isa hatugulu ngalugmi

— te “Ngo” mo “Yeb.” ¹⁹ Bo Jesus Kristus we Lol Deus we ngang, mo Silas, mo Timothy, ha foloyu kofal ngalugmi ila te iy mele “Ngo” hare “Yeb.” Iy mele yael Deus “Ngo”; ²⁰ bo iy mele “Ngo” ngal pangal mekla Deus ye hatugulu. Ila fal le irel Kristus ngo sima sor bo “Amen” irel yach hapingpinga Deus. ²¹ Deus mele ye foru le yebe tugul ladepach irel molow la yach irel Kristus. Iy Deus mele ye hamuslahogich, ²² ngo iy mele sa itol hagil la yal uwoch le yesa lamligich, ngo iy mele ye foru bo yebe mel Espritu Santus la lamliyal lal meka despach. Ila mala tugulul mala yebe yoh ngalgich pangal mekla yesa itol bo yagelgich.

²³ Deus mele yai tugul. Iy ye gola yai luluwal. Isa hatugulu le itowol buyoy wol Corinth bo fael mala de tayikof dipmi. ²⁴ Hamem hate luluwaley le habe kangalugmi mele hami habe chepar iyang, bo sa tugul lal dipmi irel mekla hami hasa chepar iyang. Hamem ha far yeyengang ngalugmi bo hami ha bela mel le ha rraey.

2

¹ Ila isa hatugulu mo lal yai luluwal le itowol buyoy iremi fael sew bo ide hatayikofa dipmi. ² Bo hare ibe hatayikofa dipmi, ila ngo itey le yebe chil ma hacchahse lal depey? Ye tugul le rechokwe chog isa hatayikofa lal deper. ³ Ila fal le itafawey babior we iremi iyang. Ite dipli ibe buyoy iremi ye sala tayikof depey irer rechokla ir mele rebe hamomayu lal depey. Ye tugul lal depey le ibe rraey, ngo pangami ngo habe wol rraey. ⁴ Iteftafwey babior iremi luwul kkelel weresel depey mo luwul yai tetang, le te fael mala ibe hatayikofa dipmi, bo fael mala habe gola lepal kkelel yai hachangugmi.

Sibe Hachuya Mo Lal Depach Tayikof La Semal Ye Foru

⁵ Hare semal le ye hatayikofa depel semal, ngo te ngang mele ye hatayikofa depey bo hami — hare tot hami. (Isor mele bo fael mala ite dipli la ibe haweresiy yeramtala.)
⁶ Sa lap hagerger la hami hasa fang ngal yeramtala. ⁷ Iгла ila ye momay le habe hachuya mekla yesa foru mo lal yami luluwal. Habe hakkela lal depal bo yebe yedangel bo de paog repiyal. ⁸ Ila ikekefael pechelmi bo habe foru le yeramtala yebe gola le hami ha chil hachangi. ⁹ Itefawey babior we iremi ibe gola igegmi irel hagelgel we ye holahmi ngo igula hare ha chil ma talenga meka ikangalugmi. ¹⁰ Yodla habe hachuya mo lal yami luluwal tayikof la semal sa foru, ngo wol ila sengay bo ibe hachuya mo lal yai luluwal. Yodka ima hachuya mo lal yai luluwal tayikof kala semal sa foru — ngo ima foru mo fael metal Kristus bo yaglugmi. ¹¹ Ima foru mele bo fael mala de yor kekel Satan uwoch, bo gich si gula mekla wegdegel Satan.

Ye Tafel Depel Paulus Mo Woal Troas

¹² Ila hola doh Troas ibe foloyu Hapatpat Momay we kofael Kristus, ngo isala gola le Samol yesa hafel yalepal yai be foloyu Hapatpat Momay le. ¹³ Iwe ngo ye tafel lal depey irel molwe ila tuwiri Titus we bisich. Iwe isa habungur yarmat mo loboswe iwe ngo isa loh woal Macedonia.

Siya Win Irel Kristus

¹⁴ Iwe ngo ligdi bo sibe kangalu Deus yal hachigchig. Bo Deus yesa foru le Kristus yebe kkel mo imol mala kkelel molfid. Iwe ngo gich sibe dabey Kristus irel yodla yesa win. Deus yesa tapeligich bo sibe kaptaloh kofael Kristus bo yarmat rebe gola; yebe medarloh kaptal le be wochog yal medarloh sew bol formel le ye momay. ¹⁵ Bo gich ila siya wochog bo incense kala Kristus ye teptap maligach

ngal Deus, le ye medarloh mala bol luwullur rechokla rebe daor mo luwullur rechokla re towe daor. ¹⁶ Mele ila be wochog sew bol formel kowe sima mes iyang ngalir rechoka re towe daor. Iwe ngo be wochog sew bol formel le ye momay le ma hasidoh molow ngalir rechoka rebe daor. Itey semal le be yoh ngali yengang le iye sengal? ¹⁷ Gich ila site wochog rechokla rema kapta mala yalol Deus le ye wochog bo sew formel le tor pelal. Gich ila Deus mele ye hagloyugich. Ila fal le sima kapta mekla ye katos mo fael metael Deus, bo yagel mala gich ila lol Kristus re hagloy.

3

Boyel Bogtag La Ye Tefoy

¹ Ha luluwaley le hamem ha kekabos irel yamem kekapta meka kofmem? Hamem ila hate wochog ikla sibis, bo tor pelal le be yor babior le be sor kofmem. Ngo wol tor pelal le hami habe ffaor babior bo habe kapta kofmem ngalir ikla sibis. ² Hami mele hasa mel le yamem babior le ye teftaf lal meka depmem, bo pangal yarmat ngo be yoh le rebe gola ngo re yawli. ³ Ye lleloh le Kristus mele ye spegil tefa babior le hamem hasa fang. Babior le ila te teftaf ngal ink, bo Espritu Santus la lamliyel Deus le yema fang molow mele ye tefa, ngo yete tefa wol madpil feas bo ye tefa long lal deper yarmat.

⁴ Ha sor mele bo fael mala ye tugul lal depmem irel Deus le fael Kristus. ⁵ Tor igegmem le habe sor bo be yoh le habe yangtali yengang ka. Deus mele ye fang kkelmem bo be yoh le habe foru yengang ka. ⁶ Iy mele ye fang kkelmem bo be yoh le habe foru yangangel bogtag we ye tefoy, le yete mo irel hatobtob we ye teftaf lal babior, bo ye budoh

mo irel Espritu Santus. Hatobtob la ye teftaf lal babior ila yema hasidoh maes. Iwe ngo Espritu Santus ila yema fang molow.

⁷ Hatobtob we ila ye teftaf wol rumadep feas, iwe ngo ye llahloh mala falmayel Deus irel yodwe ye fang Hatobtob we iyang. Ila mwo yesa mmaludoh kkel werel wol molwe metael Moses, ngo yeted mmal chog le yarmetael Israel kowe rebe kalngali. Hare ila lepal kkelel falmay la yael Deus le ye llah irel yodwe ye fang Hatobtob we ye hasidoh maes, ⁸ ila ngo yebe kkel tot falmayel bogtag la ye tefoy le yael Espritu Santus. ⁹ Hare ye kkel werel mala ye hasidoh hagerger, ila ngo yebe far kkel tot werel ila ye hasidoh molow! ¹⁰ Be yoh le sibe sor bo tayor loh momayel falmay we igawe bo yagel mala yesa kkel hemas momayel falmay le igla. ¹¹ Bo hare yor falmayel bogtag we te ssulay, ila ngo yebe far palleng tot falmayel Bogtag le tor siyal.

¹² Hamem ha luglug irel mele. Ila fal le ye kkel depmem bo habe kapta mele. ¹³ Hamem ila hate wochog Moses we ye pelat woal metal ngal sedep mengag bo re Israel kowe rede wiri yal chuchuloh werel wol molwe metal. ¹⁴ Re Israel kowe re temedaf irel molwe. Ralleka mwo ngo ye wochog bo chil pelat chog yar luluwal irel semadep mengag irel yodka rema yawli babiorol bogtag we muswe. Yodla semal yebe Kristiano iyang mele yebe moch chuy mengag la ma pelta yal luluwal. ¹⁵ Iгла mwo ngo yodka rebe yawli Hatobtob we yael Moses ngo madpil mengag le, ila ye chil pelta luluwal kala yar. ¹⁶ Ngo ligdi bo yebe yoh le be chuy, le be wochog molwe babior we ye santus ye sor irel Moses bo, “Ye chuy madpil mengag we mo wol metal Moses irel yodwe ye tagul sa kalngal Samol.” ¹⁷ Samol ila Espritu Santus, iwe ngo semal le ye mel Espritu Santus

la lamli yael Samol irel, iwe ngo iy ila ye taldag. ¹⁸ Ila pangachloh ngo ye llah mala falmayel Deus mo uwoch le te pilta wol metach. Falmay le ye budoh mo irel Samol le iy Espritu Santus, mele ye foru bo yebe kekkel loh yach igegeli iy Samol luwul falmay.

4

Kkamelal Haradiya La Yael Deus Le Ye Mel Lal Rume

¹ Deus ye fahohmem sala fang ngalugmem yengang le bo habe foru le tor mele yebe hatayikela depmem. ² Hasa ligdaloh pangal wegdeg kala sima lebagili mo wegdeg kala ye hamaama. Ha tema luluwaley habe kacheprar yarmat. Iwe ngo hatema yusuwili fedaley mekla yalol Deus. Hama kapta chog luwul teram mekla ye katos mo fael metael Deus, le ha yeyedangel bo yarmat rebe wiri wegdegmem, ngo re gola mo lal yar luluwal le hamem ila ha fel. ³ Hare la yor le ye temedaf irel Hapatpat Momay le hama foloyu, ila ngo rechokla re temedaf ila resa molloh. ⁴ Rete chepar bo luluwal kala yar ila ye mel luwul ruchupung irel yalus la ye tayikof le ye mel lal faileng le. Yesa foru le re towe wiri teram la ye werdiy uwor. Ila teram la ye budoh mo irel Hapatpat Momay we kofael falmay la yael Kristus le iy ye hafedeg ngal chog Deus. ⁵ Hamem hate fofoloyu chog kofmem; ha fofoloyu kofal Jesus Kristus le iy Samol, iwe mo kofmem le hamem yami re hagloy bo yagel Jesus. ⁶ Iy chog Deus molwe ye sor bo, “Yebe llah teram mo luwul ruchupung!” mele ye foru Teram la yal be werloh lal meka depmem ha sala gola falmay la yal le ye kkel mala werel mo wol metael Kristus.

⁷ Ngo ligdi bo hamem rechoka ye mel kkamelal haradiya la yael Deus iremem le Espritu Santus ye fang ila ha wochog rume kowe, bo fael mala be llah le mala

kkamal le, ila ye budoh mo irel Deus ngo te budoh mo iremem. ⁸ Yesa cholop yod kala ma holahmem hafohoy ngo ye teyoh le be hapolahohmem; kasew yad ngo hama yeyewal loh, ngo ligdi bo te pung tangugmem yamem luglug. ⁹ Ye cholop le yema hapaliyel ngalugmem iwe ngo ligdi bo tor sew yad le tor loh maryarmem. Ngo ye kkel yar ma haweresugmem fael kasew ngo rete limesehmem loh. ¹⁰ Pangal yad ngo ha mel luwul hammerah le be yoh le habe mes le ye wochog Jesus. Iwe ngo mele hamem ha chil molow ila ye halehaloh le Jesus ye molow. ¹¹ Irel yodle ha molow ngo ha mel chog luwul hammerah le be yoh le habe mes iyang bo yagel Jesus, bo fael mala be llah molow la yael Jesus mo wol meka holongmem. ¹² Hamem ha mel luwul hammerah le be yoh le habe mes iyang bo fael mala be yoh ngalugmi molow.

¹³ Babior we ye santus ye sor bo, “Ikatpatpat bo fael mala ichepar.” Wol ila sangmem bo ha kapatpat le fael mala hamem ha chepar. ¹⁴ Ha gola le Deus ye hamolowa tefali Samol Jesus mo irel maes. Ha gola le yebe wol hamolowa tefalugmem le be wochog yal hamolowa Jesus. Iwe ngo yesa hasgich loh irel Jesus. ¹⁵ Pangal meka ngo fal ngalugmi. Iwe ngo mala bele chocholop loh yarmat le be holar haradiya la yael Deus, ila bele chocholop loh mepelel hachigchig le re bele fang le fael falmay la yael Deus.

Molow Luwul Tugul

¹⁶ Iye fal le yete tayikel depach iyang. Ila mwo ye tayikel meka holongoch, ngo luwalel lal meka depach ila pangal ral ngo yema tefoy tefael. ¹⁷ Hafohoy le yach ila ye wechich ngo towe ssulay ngo sa chuy. Iwe ngo yebe hasngalgich falmay la ye palleng le tor siyal, le ye kkel yal

palleng tang hafohoy le. ¹⁸Bo te meka chog sima wiri mele sima itol depach iyang, bo far ikla sitema wiri. Mekla sima wiri ila tema ssulay. Iwe ngo ikla sitema wiri ila ye mel le tor siyal.

5

¹ Bo si gula le yodla bela towasloh tento le si mel iyang, le ila mele holongoch wol talop le, ngo Deus yebe fang imwach mo wol laeng si bela mel iyang. Imw le ila Deus mele ye foru le be mel le towe yor siyal. ² Iгла ila ye tayikof depach bo sa kkel yach dipli bo be yoh ngalgich mala imwach wol laeng. ³ Gich si dipli le sibe mel lal mala imwach le ye tefoy, le ila mala holongoch mo wol laeng bo be tugul le yor holongoch. ⁴ Yodle si chil mel lal tento le imwach wol talop ngo ye tafel lal depach. Site dipli le sibe ppedaloh meka holongoch wol talop, ngo si dipli bo sibe yetedah mala holongoch wol laeng uwoch, bo molow la tor siyal yebe liwli meka holongoch. ⁵ Deus mele ye haflegich bo be liwel meka holongoch, ngo ye fang Espritu Santus la lamliyal ngalgich bo tugulul mala be yoh ngalgich pangal mekla ye itol bo yagilgich.

⁶ Ila pangal yad ngo ye kkel chog lal depach. Si gula le yodol yach mel le meka holongoch mele imwach, iwe ngo gich si ddaw tang mala imwel Samol. ⁷ Gich si mel irel molow le lea fael yach tugulul ladep irel Samol — ngo te mil meka si wiri. ⁸ Gich ye kkel depach ngo si dipli sibe ligdi meka holongoch — le ikla mele imwach — bo si bela mel irel Samol. ⁹ Mala ye palleng pelal le sibe foru ila mala be fel depel Samol iyang, le te tugul hare si mel lal ika imwach wol talop, hare ikla imwach mo wol laeng. ¹⁰ Bo pangachloh ngo sibe loh fael metael Kristus bo yebe hatugulu kofach. Yebe fang hagerger ngalir rechokla re tayikof, ngo ye fang payel hachigchig ngalir rechokla re

momay. Kristus yebe foru mele le be dabey lepal momay hare tayikof kala semal mo semal gich ye foru irel yodla ye mel irel molow le wol talop le.

Hammaryar Ngal Deus Irel Kristus

¹¹ Hamem ha gola le habe hassaro Samol. Ila fal le hama yedamgel bo habe hakkela deper sibis bo rebe chepar. Deus ye golahmem; iwe ngo ngang ihable hare hami ha wol golayey. ¹² Hate luluwaley le habe wol hammal kaptamem ngalugmi: ha far luluwaley bo habe faor sew formel le be yor fal bo hami habe cchehas iremem iyang! Ila ngo habe gola mele habe paliliy ngalir rechokla rema habos irel igeger ngo te far igegel wegdegir. ¹³ Katos le hamem buch? Ila ngo hasa buch le yagel Deus. Hare chil repiy yamem luluwal, ila ngo chil repiy yamem luluwal bo yaglugmi. ¹⁴ Hachangcheng la yael Kristus mele ye lamlugmem, ngo igla ila hasa gola le semal yarmat ye mes bo yagilir panger yarmat. Ila panger yarmat ngo rebe dabey irel maes. ¹⁵ Ye mes bo yagilir panger yarmat bo hare rechokla re mel irel molow la ye tefoy, re towe mel le rebe luluwaley chog kofer llufulyer, bo rebe mel le yagel Kristus we ye mes, ngo ye molow tefael mo irel maes bo yagilir.

¹⁶ Si towol ma hatugulu kofer yarmat le sibe dabey luluwal ka yach yarmat. Ye mel sew yad we si hatugulu kofael Kristus le si dabey luluwal ka yach yarmat. Si towol ma foru le be ila sengal. ¹⁷ Yodla semal yebe dabey Kristus ngo yebe tefoy tefael; bo yesa sub tefael le tay igegili molwe igegal metamo. ¹⁸ Pangal meka ngo foriyel Deus le iy mele ye foru bo Kristus be liwli meka wegdegich bo sibe mel bo wol maryarel. Ngo ye fang ngalgich yach yengang le sibe foru, bo pangal yarmat ngo rebe mel bo maryarel.

¹⁹ Mala ngang ikekapta ila Deus ye foru le pangal yarmat ngo rebe mel bo maryarel irel Kristus. Deus yesa hachuya mo lal yal luluwal mekla molfidir, ngo yesa kangalgich igegel yal foru bo rebe mel bo wol maryarel.

²⁰ Hamem mele metael yalol Kristus le ha kekapta mele yalol ngalugmi, le ye wochog mala Deus mele ye spegil kkatpatpat ngalugmi. Hamem ha kekafael pechelmi bo yagel Kristus, ngo ligdi bo Deus yebe foru bo ha towe hattohar ngali bo habe far mel bo maryarel. ²¹ Kristus ila tor molfidil. Iwe ngo Deus yesa yetedah mekla molfidich uwol bo hare sibe rol sew chog mo iy ngo si fel mo irel Deus.

6

¹ Irel yamem yengang sew mo Deus, ngo hama kekafael pechelmi rechokla yesa yoh ngalugmi yolbuw mo irel Deus bo hade hatolpaloh. ² Ha talenga mele Deus ye sor:

“La hola yodwe ibe tupungugmi iyang,
 ngo irongrong yalomi;
 irel yodwe ibe hadorahmi iyang,
 ngang itupungugmi.”

Taelenga! Iye awa we Deus be tupungugmi iyang. Iye rallawe habe daor!

³ Ha tedipli le semal be wiri derel yamem yengang. Ila hama yedangili bo hade haweresi semal. ⁴ Ila irel pangal meka hama foru, ngo hama kawraloh le hamem yael Deus re hagloy, irel yamem yedamgel luwul hafohoy ka yema holahmem mo weres ka hama chungu. ⁵ Sa yor yar wwodugmem, ngo re kalbusugmem, ngo re ttey ngalugmem bo rebe llugmem. Ha yyengang le yor yod kala yema ligdaloh yodol yamem ppoloh, ngo yor yod

kala ha tema masor ngo ha tema mongoy. ⁶ Irel momayel wegdegmem, mo yamem medaf, mo maluluy, mo momayel yamem hagiweg, mele sa kawraloh le hamem yael Deus re hagloy. Ngo ha wol kawraloh mo irel Espritu Santus, mo irel yamem hachangcheng le ye katos, ⁷ mo irel yamem hapatpat le ye katos, iwe mo irel mala kelel Deus. Momayel wegdeg mele yamem pitgil fedeg le hama tapeli irel fedeg ngo ha wol tapeli bo piltamem. ⁸ Rema hassarohmem, ngo rema tolpaglugmem, ngo rema hapatpat tayikof iremem, ngo rema hapingpingahmem. Yarmat rema sor iremem bo ha tokachepar, ngo ligdi bo hama kapta chog mekla ye katos; ⁹ rema hasi bo re toglahmem, ngo ligdi bo pangal yarmat ngo re golahmem. Rema yitili bo hasa mes, ngo ligdi bo hami ha wurugmem le ha chil molow. Heramo rema fang yamem hagerger ngo rete limesehmem loh; ¹⁰ heramwo yema tayikof depmem fael kassew yad, ngo hamem ila sibus yarmat le ye momay depmem; ila mwo ye wochog bo ha hafohoy, ngo ye palleng mmal le hasa faor ngalir yarmat. Ye wochog molwe tor pitigmem, iwe ngo ligdi bo pangal formel ngo yor iremem.

¹¹ Hami rewol maryarmem woal Corinth, ye tal yamem hapatpat ngalugmi; tor mele ha lebagel tangugmi.

¹² Hamem ha telad yamem luluwal ngalugmi; hami mele hate taldi yami luluwal ngalugmem. ¹³ Ikaptapat igla le ye wochog mala hami spegil layi. Ha taldi yami luluwal mo hapatpat ngalugmem le be wochog yamem faor ngalugmi. Ha taldi yami luluwal.

Ha Hafalugmi Irer Rechokla Tedyor Yar Tugul

¹⁴ Ha towe luluwaley le habe yengang sew le habe hafedeg mo rechokla ted yor yar tugul bo towe yoh. Be

ifa sengal ngo sala hafedeg fengal mekla ye bung mo ikla ye machey? Be ifa sengal ngo teram mo luwul ruchupung re sala chusew? ¹⁵ Be ifa sengal ngo sala sew chog yael Kristus mo Moniyan luluwal? Meda mele ye hafedeg mo irel rumal yarmat, le hare semal ye chepar ngo ila semal ye te chepar? ¹⁶ Be ifa sengal ngo sala hafedeg fengal templum la yael Deus, mo ikla yar todeb kala — rechoka rete Kristiano rema mapel ngali? Bo gich mele templum la yael Deus le yema fang molow! Iy Deus ye sor bo,

“Ibele loh ibela mel irer
ngo imel luwullur;
Ibele mel bo yar Deus,
ngo ir re mel bo layi yarmat.”

¹⁷ Iwe ngo Samol yesa sor bo,
“Ha chuy mo luwullur bo habe mustangir.
Ha hachuyahmi mo irel mekla ye tayikof ila
ngo be fel le habe budoh irey.

¹⁸ Ye sor Samol le pangal ngo ma yoh irel bo, Ibele mel bo tammi,
ngo hami habele mel bo layi yarmat.”

7

¹ Hami rewol maryarey le ihachangugmi, pangal meka ngo Deus ye hatugulu ngalgich. Ila sibe taldigich mo irel pangal meka ye hatayikofa holongoch mo nguluch, ngo siya foru bo sibe santus luwul yach hasrowu Deus.

Kofael Yael Paulus Rraey

² Ha taldi yami luluwal ngalugmem. Ted yor tayikof le hamem ha faor ngal semal; ha ted hatayikofa semal hare ha kachepra semal. ³ Ite sor le ibe hatayikofa kaptami. Isa mol sor metamo le hami ha chaeng mo iremem. Pangal

6:16 1 Co 3:16; 6:19; Lv 26:12; Ez 37:27
1 Ch 17:13; Is 43:6; Jr 31:9

6:17 Is 52:11

6:18 2 S 7:14;

yad igla si molow mo yodla si bela mes, ngo sibe sew chog. ⁴ Ngo ngang ila ye tugul depey iremi; yesa cchehas depey iremi. Luwul pangal hafohoy ka yamem, ngo ye chil kkel chog depey ngo ye kkel yai rraey.

⁵ Yodwe mwo hala hola Macedonia ngo hate hasoso. Pangal lobos ngo ha chungu hafohoy mo iyang. Ha hachocho ngalir yarmat, iwe ngo ha paoy le ha rusmes. ⁶ Ngo ligdi bo Deus we ye fang kkelel deper rechoka tayikel deper, mele ye hakkela depmem irel molwe la budoh Titus iremem. ⁷ Te mala chog ye budoh Titus mele ye kkel loh depmem iyang. Bo wol mala iy ye sor bo hami mele ha hakkela depal. Ye kangalugmem kkelel yami dipli bo habe wiriye, mo lepal tayikofel dipmi mo yami fel le habe tipingiyey. Ila ngang yesa kkel yai rraey igla.

⁸ Heramo yesa tayikof dipmi irel babior we iy fangwey, iwe ngo ngang yete tayikof depey iyang. Medalbo be far tayikof depey irel molwe ila gola le yesa tayikof dipmi irel iy babior we ifangwey — le heramwo ye towe ssulay yal be tayikof dipmi iyang. ⁹ Ngo ligdi bo igla ila isa rraey — le te fael mala isa hatayikofa dipmi. Isa raey bo yagel mala sa rrig lal dipmi hasa tagul tang mekla wegdegmi le fael tayikofel lal dipmi. Mala tayikofel dipmi mele Deus ye teptap, iwe ngo tor mele hamem ha foru le hami ha hafohoy iyang. ¹⁰ Bo tayikofel ladep la Deus ye teptap, ila yema liwli yar yarmat luluwal bo yebe yoh ngalir molow — ngo tor semal le be tayikof depal iyang. Iwe ngo tayikofel ladep le lal faileng, ila yema hasngalgich maes. ¹¹ Hasa wiri mala Deus yesa faor ngalugmi irel ssong la yami. Yesa foru bo yebe kkel dipmi bo habe hatugulu le tor mele ha foru le ye machey. Hasa ssong irel mokwe sa mol, iwe ngo hasa motog mekla be chil weldoh. Hasa dipli habe

wiriyey bo habe piltayey tangir rochokla re tayikof. Hasa kawraloh le te hami mele yami haffaor mokwe ye weldoh.

¹² Ila heramwo itefa babior we, iwe ngo ite foru le fael yeramtala ye faor tayikof, hare yeramtala re faor ngali tayikof. Bo ifar tefa babior we bo ibe hallehaloh mo fael metal Deus lepal kkelel yami luluwalehmem. ¹³ Ila fal le ye kkel depmem iyang.

Ye kkel loh depmem ngo ye wol momay depmem irel rraey la yael Titus, irel wululul yami pangami tipingi irel yami harrayi depal. ¹⁴ Ikapta kofami ngali luwul yai cchehas. Iwe ngo ite maa iyang bo ye katos. Pangal yad ngo hama kapta ngalugmi mekla ye katos. Wol ila sengal mekla ha cchehas iyang le ha kangalu Titus. Pangal ngo ye katos. ¹⁵ Ila yesa kkel tot yal hachangugmi irel mele sala luluwaley tefali lepal yami hasrowu mo yami fel chog le habe talenga yalol. ¹⁶ Yesa kkel yai rraey irel mala ye bele yoh le ibe yetedah depey uwomi.

8

Hammal La Kristiano Rema Fang

¹ Hami re wol bismem, hamem ha dipli bo hami habe gola wululul hammal la Deus ye faor ngalir yarmetael eklesia kala wol Macedonia. ² Ye kkel hagelgel le re faor ngalir irel hafohoy kala ye holar, ngo ligdi bo pangal yad ngo re rraey. Ye kkel yar hafohoy iwe ngo ye momay yar hagiyege ngo re mmol. ³ Ibe hatugulu ngalugmi le ir re fang lepal mele ye yoh ngalir le rebe fang, hare ye far ligdaloh lepal mala be yoh le rebe fang. Ir chog llufulyer yar budoh, ⁴ hafaelpcehmem bo hare be yoh le rebe tipingir Kristiano kala wol Judea. ⁵ Mekla re fang ila ye ligdaloh lepal mala ha luluwaley. Metamol ngo re fang

ir ngal Samol, ngo re moch fang ir long lal pomem le Deus mele ye foru le be ila sengal. ⁶ Ila hasa hafaelpetchey Titus le iy mele ye chapiy yengang le yebe tetaboloh ngo ye tupungugmiy bo habe hamallo yengang le luwul hachangcheng. ⁷ Hami ila ha mmal irel pangal mekla yor iremi: ha mmal irel tugulul ladep mo hapatpat mo repiy. Ngo ha wol mmal irel mala ha dipli habe hammaler yarmat mo irel mala hami ha hachangugmem. Ila hamem ha dipli bo hami habe mmol ngo ye momay yami hagiyege irel mele si bele foru luwul hachangcheng.

⁸ Ngang ite sor mele — le sew hatobtob. Ibe kawraloh le ikla sibus ila ye kkel deper le rebe fang. Ila ngo ibe kkela dipmi habe kawraloh le tos hachangcheng la yami. ⁹ Ha gola lepal kkelel hachangcheng la yael Samol la yach Jesus Kristus. Ye falmay ngo sala foru le yebe hafohoy bo yaglugmi. Ye hafohoy bo yagel mala Deus yebe holbuwahmi.

¹⁰ Yai luluwal ngo ye momay le habe hammallo molwe ha chapidah irel ragwe sa loh. Hami mele ha metamol foru mele. Iwe ngo wol hami mele ha metamol luluwaley ngo ha dipli le habe foru mele. ¹¹ Ila ha yangtali bo habe hamallo. Ha hacchahsugmi irel yami foru bo be mol le be igegel yami cchehas irel yami kekatugulu mekla habe foru. ¹² Hare ye cchehas dipmi le habe fang, ila ngo Deus yebe fel depal irel maligach kala yami, le te ikla tor iremi bo lepal mala be yoh le habe fang.

¹³⁻¹⁴ Ite luluwaley le ibe hamechragir sibus ngo isa haweresugmi. Yodle igla le chil cholop formel iremi, ila ye fel le habe tipingir rechokla re hafohoy irel hammaler. Yodla ha bela hafohoy irel sew formel le ye cholop irer, ngo ir rebe tupungugmi. Be iye sengal wululumi ila ngo yebe fel yami tipingi fengalugmi. ¹⁵ Bo babior we ye santus ye sor bo, “Yeramtala ye cholop mele ye hateyili,

ila te ifa lepal mala ye yoh ngali, ngo yeramtala ye wechich mele ye hateyili ila te hal sugfed mele ye yoh ngali.”

Titus Mo Mokwe Choluwal

¹⁶ Hamem hama kangalu Deus yal hachigchig irel yal foru bo Titus yebe kkel depal bo yebe tupungugmi le be wochog hamem! ¹⁷ Ye fel depal irel mekla ha hafaelpেচেয় ngali le be foru. Ngo ye wol kkel depal ngo iy chog llufulyal yal hatugulu bo yebe buyoy iremi. ¹⁸ Ye mel semal bisich le hasa hagloyu bo yebe dabey Titus resa buyoy iremi. Iy semal yarmat le ye ffos idal mo irel pangal eklesia le fael yengang kala yal irel folol Hapatpat Momay we. ¹⁹ Ngo te ila chog bo resa duwley mo irel eklesia ka le iy mele be dabohmem irel malekah irel yengangel hachangcheng le ha forofu fedaley bo fal ngal falmay le yael Samol. Iwe ngo wol mil mala habe kawraloh le hamem ha dipli habe foru meka.

²⁰ Hamem ha ye yedamgili bo de yor mele yarmat rebe sor irel igegel yamem yangtali kkefang le. ²¹ Yamem yengang ila habe foru mekla ye fel fael metael Samol mo fael metael yarmat.

²² Ila hasa hagloyuwey mele bisich le yebe daber. Yesa cholop yamem hagla ngo ha gola le ye kkel depal le be tipingigich. Ngo igla yesa tugul depal iremi ila yesa kkel depal be tupungugmi. ²³ Ngo Titus ila chilay le ye dedabeyey irel yengang bo habe tupungugmi. Ngo ikla wol bisich le rebe dabey ila meter pangal eklesia. Iwe ngo yengang kala re forofu ila yema fang falmay ngal Kristus. ²⁴ Ha kawraloh yami hachangir bo be tugul deper panger yarmetael eklesia le mele hamem hasa kapta irel kofmi ngo ha rraey iyang ila ye katos.

9

Hammal Ngalir Kristiano Kala Choluwach

¹ Tor pelal le ibe teftafwey babior iremi irel kofael yami tipingir Kristiano kala woal Judea. ² Igula le hami ha dipli bo habe tipingir ngo isa kangalur yarmetael Macedonia kofmi. Ngang isor bo, “Mekla bisich woal Achaia ila raeg we chog sa loh ngo resa faesul fel le rebe fang hammal ngalir Kristiano.” Cchehas la yami mele yesa hakkela deper pangerloh. ³ Igla isa fangwey meka bisich bo rebe buyoy bo dela llah le te katos mokwe ha sor iremi. Iwe ngo ligdi bo iwe isa moal sor bo hami hasa faesul fel habe foru mele. ⁴ Iwe ngo hare rela budoh yarmetael Macedonia le rebe dabeyeydoh re sala wiri le ha ted fel, ila ngo be ifa lepal yamem maa — mo yami maa — irel mala ye tugul depmem iremi iwe ngo hami ha ted fel le habe foru mele. ⁵ Ila iluluwaley ngo ye momay le ibe kangalur meka bisich bo rebe hamowey bo rebe moal hafle kkefang we hami hatugulu bo habe fang. Ila ngo ibela holahmi ngo sa moal yami hateyili. Ila ngo be llah le ila wey mo lal dipmi le habe fang, ngo te fael mala ye tugul le habe foru.

⁶ Ha towe maligili le semal le te cholop fedah le ye fadgu ila towe wol cholop mekla uwal le be yoh ngali. Ngo semal le be cholop mele ye fadgu ngo be cholop mekla uwal le be yoh ngali. ⁷ Be semal ngo yebe fang lepal mala iy ye hatugulu le yebe fang. Iwe ngo towe tayikof depal iyang, hare ye sor le mala ila sew formel le towe mmal le yebe te foru, bo Deus ye hachangir rochokla rema fang formel le ila wey mo lal deper. ⁸ Deus ila be yoh le yebe fang hammalmi le be cholop tang lepal mala ha temmal iyang, bo mil mala be yoh hammalmi ngo ye wol yoh hammalel yengang kala yor pelal. ⁹ Bo babior we ye santus ye sor bo, “Yema mmwol ngalir rechokla re hafohoy, ngo

momayel hagiyege la yal ila tor siyal.” ¹⁰ Deus mele yema fang faesol ire ngalir rochokla rema fod faesol ire. Iwe ngo yema wol fang haler flowa bo rebe mongoy. Deus be wol fang ngalugmi lepal faesol ire le be yoh ngalugmi, ngo yesa foru bo yebe tumul, iye sengal le yebe foru sala cholop mele be yoh doh mo irel momayel yami hagiyege. ¹¹ Deus yebe foru le habe mmal bo mil mala be momay yami hagiyege ngo ha mmwol ngalir yarmat pangal yad, ila ngo be cholop yarmat le rebe kangalu Deus yal hachigchig bo fael kkefang kala hami ha fang bo hamem habe ngaler. ¹² Hammal le hami ha bele foru ila te mekla chog lol Deus mele rebe mmal iyang, bo be wol foru le be cholop le rebe kangalu Deus yal hachigchig. ¹³ Bo yengang le habele foru ila yesa hatosiya le ha wegdegel Kristiano. Ye cholop le be hapingpinga Deus irel mala ha talenga Hapatpat Momay we kofael Kristus. Ngo rebe wol hapingpinga Deus irel momayel yami hagiyege irel yami tipingir mo panger rochokla resa chepar le choluwami. ¹⁴ Rebe mapelahmi luwul hachangcheng, le fael hachangcheng la yael Deus le yesa llah mo iremi irel momayel yami hagiyege. ¹⁵ Ila sibe kangalu Deus yal hachigchig irel kkefang le yal le towe yoh le sibe hamdefa kofal.

10

Paulus Ye Hatugulu Le Ye Fel Yengang Kala Yal

¹ Ngang Paulus ikekafaelpechelmi — Ngang yeramtawe re sor bo imalulu ngo ye momay yai hagiyege irel yodka imel iremi, ngo ye kkel yai hapatpat wey iremi irel yodka ima ddaw tangugmi. Luwul malulu mo momayel hagiyege la yael Kristus, ² ngo ikekafaelpechelmi bo ha towe hakkela ngalyey yebe kkel yai hapatpat ngalugmi irel yodla ibela buyoy iyang. Bo ye tugul lal depey le be

yoh le be kkel yai hapatpat ngalir rechokla rema sor bo hamem hate wegdirigir Kristiano. ³ Ye katos bo hamem ha mel lal faileng le, iwe ngo meka wegdirigir re faileng ila yete lamlugmem. ⁴ Mekla metael paomem ila te pitgil fedeg ka yar re talop, bo mekla hama teptap ila ye budoh mo irel Deus bo habe hatawsi mala kkelel Moniyan. Hama hatawsi hapatpat kala ye kacheper; ⁵ hama hatawsi pangal hapatpat kala ye tagiyet le yema hapaliyel ngal ikla yarmat resa gola le kofael Deus. Hama yusuwili yar yarmat luluwal bo rebe taelenga yalol Kristus. ⁶ Bela wol miril yami hatugulu le hasa talenga yalol Kristus, ngo hamem ha bele fel le habe fang yar hagerger rechokla re te talenga yalol.

⁷ Hami ha kekalngal chog mekla ye llah ngalugmi. Yor semal mo iga le iy ye luwaley le yor kkelel Kristus uwol? Ye momay le iy yebe luwaley tefali kofal bo hamem ila ye wol yor kkelel Kristus uwomem le ye wochog iy. ⁸ Bo ngang ila ite maa, le ila mwo ye tagiyet metmetael yai hapatpat irel kofael mala kkelmem le Samol ye fang ngalugmem – mala kkelmem le habe hammalugmi – te mala habe hatayikofahmi. ⁹ Ite dipli le be wochog molwe iluwaley le ngang ibe hamotogugmi irel babior ka yai ngalugmi. ¹⁰ Yor le be sor bo, “Ye kkel meka Paulus ma sor long lal babior ka yal ngalgich. Iwe ngo yodkla yema mel irech, ngo ye te wochog semal rechokwe sibe metagu. Iwe ngo yete wol sallap irel hapatpat!” ¹¹ Tappel rechokla ila ye momay le rebe medfagili le tor mele ye dil mo irel meka yalomem le ha tefalong lal babior irel yodla ha tamel iremi mo meka habe foru irel yodla habe mel iremi.

¹² Hamem hate dipli le habe haffudgugmem ngalir rechokla ir chog yar hatagitardah. Ir chog yar ma hatugulu lepal yar momay hare yar tayikof. Iwe ngo sa ir chog yar ma hatugulu kofer llufulyer. Ye kkel yar temedaf! ¹³ Iwe

ngo hamem ila meka hama kapta le ha cchehas iyang, ila towe ligid mala siyal; be fechfech ngal chog lepal yengang la Deus sa fang ngalugmem. Yengang kala hamem hama foru ila chilal chog iy yengang ka. ¹⁴ Hami ila ha mel lal siyal lobola Deus yesa fang ngalugmem. Ila hamem hate ligdaloh siyal lobos le irel yodwe ha buyoy iremi we ha hasiwey Hapatpat Momay we kofael Kristus. ¹⁵ Ila hate kapta kofael yengang kala sibis resa foru le sa ligdaloh si siyal lobos le Deus sa itol bo yamem. Ha far hable le be kkel loh tot yami tugul bo hare be yoh le be palleng loh tot yamem yengang luwulumi le be pangal yad ngo ye mel chog lal siyal mala Deus yesa hatugulu bo hamem habe foru. ¹⁶ Ila ngo be yoh le hamem habe foloyu Hapatpat Momay we mo wol fulu kala tot le ye ddaw tangugmi ngo ha towe habos le be wochog bo hamem mele ha foru yengang kala yal semal le yesa mol yal foru mo lal eklesia la Deus ye fang ngali.

¹⁷ Iwe ngo babior we ye santus ye sor bo, “Te tugul semal le ye dipli le be habos ngo yebe habos irel mekla Deus yesa foru.” ¹⁸ Bo semal le Deus ye hapingpinga mele ye fel mo irel Deus ngo te yeramtala iy chog yal ma hapingpinga llufulyal.

11

Paulus Mo Rechokwe Re Kachepar Bo Ir Apostel

¹ Ngang ihable hare habe halelayi repimi irey le heramwo ye wochog bo ikaptal buch. Faelpechemi ngo be ila sengal le habe foru! ² Yesa kkel yai luwalehmi le ye wochog kkelel yael Deus luwalehmi. Idiqli habe mel chog le yebe tugul dipmi irel Jesus Kristus, le habe wochog semal lefechig le ye ted golar mal, le yesa hatugulu bo yebe mel bo yael semal mal habulupoy, le ila mala Kristus.

³ Isa merah bo dela bulong luluwal tayikof lal dipmi ha sala tahchaloh yami tugul irel Kristus le be igegel Eva we ye cheparloh irel kacheper kowe yael parchoyoh we. ⁴ Hami ila ye fel dipmi le be budoh semal mo solbos yesa foloyu ngalugmi kofael semal Jesus mo solbos le te iwe hamem ha foloyu ngalugmi. Iwe ngo ha talenga yalol semal yalus mo solbos le te Espiritu Santus hare sew foloy mo solbos le te Hapatpat Momay we ha kangalugmi.

⁵ Igula le rechokla hasa sor bo ir “apostel” ila rete tagiyet mo imoy. ⁶ Medalbo ite sallap irel hapatpat ngo ligdi bo imedaf; hamem hasa hallehaloh mele ngalugmi irel pangal meka yema weldoh pangal yad.

⁷ Tor mele isor le habe fang bo paliyey irel yodwe iy foloyu ngalugmi Hapatpat Momay we kofael Deus. Ihate-taloyey bo ibe tupungugmi bo habe tagiyet. Hare ye tafel molwe iforu? ⁸ Yodwe iyengang luwulumu ngo tot eklesia mele rema fang paliyey. Ye wochog molwe iy peraf mo irer bo yebe yoh le ibe tupungumi. ⁹ Ngo yodwe imel iremi ngo ite haweresugmi irel yai dongor hammaley salpiy mo iremi. Mokwe wol bisich we re budoh mo Macedonia mele re kakdoh hammaley. Ite haweresugmi ral kowe bo habe fang hammaley, ngo be wol ila sengal raleka ye bubudoh. Tor fael sew le ibe haweresugmi. ¹⁰ Ngang iwochog Kristus le yema katos chog. Ihatugulu le tor semal mo wol pangal loh Achaia le be yoh le be hapolahoyey mo irel meka ikekapta le icchehas iyang. ¹¹ Meda fal yai sor mele? Isor mele le fael mala ite hachangugmi? Deus ye gola le ngang ihachangugmi!

¹² Ibe taboloh chog yai foru mele ifoforu igla, bo fael mala rechokla yarmat re sor bo ir “apostel” rede la sor bo ye hafedeg chog igegel meka hamem hama foru mo ikla ir rema foru. ¹³ Mal kala ila te ir holongol apostel. Re

kachepar bo ir apostel. Ye kachepar yengang kala yar. Iwe ngo resa forurloh rebe wochog bo ir lol Jesus apostel. ¹⁴ Ila si towe lluwadah iyang! Satan mwo ngo be yoh le yebe foru wululul bo yebe wochog semal angelus kowe lol Samol. ¹⁵ Ila te sew weres mala boy kala lol rebe forurloh re bela wochog wululur boy kala re momay. Iwe ngo ligdi bo bela wol miril loh, ngo be holar hagerger le fael mekla wegdir le ye tayikof.

Yael Paulus Hafohoy Irel Yodwe Yela Mel Bo Semal Apostel

¹⁶ Ibele wol tefael ngali le ibe sor bo: tor semal le yebe luluwaley le ngang semal buch. Iwe ngo hare ila sengal yami luluwal irey, ngo hasa halelayiloh sugfed repimi irey, le ngang semal buch bo hare be yor sugfed fal le ibe habos. ¹⁷ Ngo ligdi bo maka isosor igla ila te ika mele Samol ye dipli bo ibe kapta; Meka ikekapta le ikekabos iyang, ila ikapatpat le ye wochog bo ngang semal buch. ¹⁸ Iwe ngo mil mala ye cholop le yema habos irel mekla wegdir re talop, ila ngang be wol ila sengal le ibe foru. ¹⁹ Hami ila ye palleng yami repiy. Ila tor mele be tafel lal dipmi iyang, ila be yoh ngalugmi le habe halelayi repimi irer buch! ²⁰ Habe ma halelayi repimi irer rechokla rema sallepa mele habe foru, hare re kacheprahmi, hare re kaladiy uwomi, hare ye tayikof wegdir ngalugmi. ²¹ Imaa le ibe hawwele le hamem ye kkel yamem motog le habe faur tappel meka!

Iwe ngo ligdi bo hare semal ye kkel depal le be habos irel sew formel, ngo ngang ikapta mele igla le ye wochog bo ngang semal buch — iwe ngo ngang ila wol ila sengay. ²² Ir sibus Hebrews? Wol ila sengay. Ir sibus re Israel? Wol ila sengay. Ir chol daowe yael Abraham? Wol ila sengay. ²³ Ir yael Kristus re hagloy? Sa wochog molwe ikaptal buch. Iwe ngo ligdi bo ngang semal re hagloy le imomay

CORINTH 11:24 25 CORINTH 11:33

mo imor. Ye kkel yai yengang mo imor ngo sa cholop yar yitilyeylong lal kalbus, ngo ye kkel yar wwodiyey mo imor, ngo ye kkel tot yal cholop yod kala ye imemeal le ibe mes iyang. ²⁴ Sa fael lemow le mal kowe yar Jews re wwodiyey le be sew yod kala, ngo ma fael silig mo duwow yar wwodiyey. ²⁵ Iwe ngo sa fael suluw le saldawel Roma re wwodiyey. Iwe ngo resa moal hachfaesuyey fael sew. Iwe ngo sa fael suluw yai way le ye towas wamem. Iwe ngo ye mel se yad le riyeg mo faw awa le imel chog letted iyang. ²⁶ Ngo sa cholop yai malekah le iy ma bulong luwul mekla ye hammerah le chael kowe yema burloh wolfuluy iyang mo chomachoh iwe mo Jews mo Gentiles. Isa bulong luwul meka ye hammerah luwul haplom mo ika ye hammerah mo llefrangungul fuluy; isa loh luwul meka ye hammerah mo llemdaw iwe ngo ichungu meka ye hammerah mo irer rechokla re kacheapar bo resa mel bo ir Kristiano. ²⁷ Ye kkel yai yengang ngo ye cholop yod kala itema masor iyang; le ima mesel kkoloh ngo ibatbat. Ngo ye cholop yod kala ima hafohoy irel mongoy mo imwey mo mengaguy. ²⁸ Itowe kapta ikla tot, iwe ngo pangal ral ngo te pos lal depey irel yai luluwaley loh chog kofael pangal loh eklesia. ²⁹ Yodla be tayikel semal ngo ngang iy ma meyafi le iy ma wol tayikel; yodla semal yebe bulong luwul molfid ngo yema kkel yal tayikof depey.

³⁰ Hare ibe habos, ila ngo ibe habos irel mekla be halehaloh yai tayikel. ³¹ Deus le Temal Samol Jesus — ye gola le ngang ite kacheapar. Sibe hapingpinga mala idal le tor siyal. ³² Yodwe imel wol Damascus ngo Amm la ye mel fael paol King Aretas yesa yitet poos irel hatemal yororol haplom we bo rebe ddorfiyey. ³³ Ngo ligdi bo iherahlong

11:23 Ac 16:23
Ac 9:23; Ac 14:5

11:24 Dt 25:3

11:25 Ac 16:22; Ac 14:19

11:26

11:32 11:32–33; Ac 9:23–25

lal se bachebach resa harigrigiyeydiy mo lal sew cheche mo wolpegil yoror we sala yoh le iddar tangir.

12

Mekla Paulus Ye Wiri Mo Lal Yal Luluwal Mo Ikla Ye Llah Ngali

¹ Ye tugul le ibe habos le ila mwo tor mele ye momay le be budoh mo iyang. Ngo igla ila ibele kapta kofael mekla Samol ye kkewar ngalyey, mo ikla ye llah ngalyey le yarmat re tuwiri. ² Igula semal mal le ye Kristiano le sa seg mo faw raeg ssulayel yodla Deus ye hasidah wol laeng le ye hartael tagiyet. (Itugla hare iye sengal mala ye wel ngali hare malbo yal wiri chog mo lal yal luluwal le iye sengal — bo Deus chog mele ye gola.) ³ Ibe tefael ngali, igula le mal le ila re hasiloh Paradis. (Itugla hare iye sengal mala ye wel ngali, hare yal wiri chog mo lal yal luluwal le iye sengal, bo Deus chog mele ye gola.) ⁴ Ila lobele ye rongrong tot formel mo iyang le towe mmal le sibe hamdefali irel hapatpat; tot formel le towe yoh le yarmat rebe kapta. ⁵ Ila ibe habos irel kofal mal le ngo ligdi bo ngang itowe habos irel kofay llufulyey bo halachog mekla ye kawraloh lobokala itayikel iyang, mele ibe habos iyang. ⁶ Ila mwo idipli bo ibe habos, ngo ibe kapta mala ye katos ngo itowe la mel bo semal buch. Ngo ligdi bo itowe habos bo fael mala ite dipli bo semal yede la sor le tusurey sala ligdaloh mekla iyesa wiri le ngang iforu mo ikla sa rongrong le ikapta.

⁷ Iwe ngo mil mala ide habos irel mekla ye kamdidiy le iwiri mele re sala fang yai tomay le ye kkel bbaregal le ye wochog bo yael Satan re hagloy le yesa wwodiyey bo ide habos. ⁸ Fael suluw yai mapel ngal Samol irel kofael mele ngo ihafaelpechey bo yebe hachuya tomay le yai. ⁹ Iwe yesa kangaluyey bo, “Haradiya le yai mele

be yoh ngalug bo mele kamalay ila ye kkel irel yodla ho tayikel iyang.” Ila sa kkel yai rraey irel yai tayikel bo fael mala ibe meyafi le sa holayey mala kamalay Kristus le be matlagiyey. ¹⁰ Ye momay depey irel yai tayikel mo hapatpat tayikof ka rema kangaluyey, mo weres mo hafohoy kala rema faorngaliyey, iwe mo mekla ye weres le ima chungu le fael Kristus. Bo yodla ibela tayikel ngo ila yodla iy sa far kkel.

Kkelel Yael Paulus Luluwaler Yarmetael Corinth

¹¹ Isa wegdegel semal buch — ngo ligdi bo hami mele ha foru le be iye sengay. Hami mele habe sor hare ye fel dipmi irey. Bo ila mwo tor pelay, ngo ite totol mo yifar rechokla hasa yitilir bo ir yami “apostel” le re tagiyet. ¹² Ye cholop kkemal mo hagil le ye mel bo tugulul mala ngang semal apostel. Iy foru meka mo luwulumi luwul yai malulu. ¹³ Meda mele iy faor ngali eklesia kala tot le iy te faor ngalugmi? Mala chog iy foru ila iy te kangalugmi le habe hammaleyey irel salpiy. Faelpechemi ngo ha towe song ngalyey irel machey le isa foru.

¹⁴ Iye mele hasuluwel yai hafelfel le ibe buyoy tefael mo iremi — ngo tor mele iy be kangalugmi le habe fang ngalyey. Hami mele iluluwalehmi, ngo te salpiy kala lomi. Bo te yalwich mele rema fang hammalel wulutugur, bo wulutugur yalwich mele ye tugul le rebe fang hammaler mekla layur. ¹⁵ Idiqli ibe tapeliloh pangal mekla ye mel irey ngo iwol tapeli holongoy bo ibe tupungugmi. Ifa sengal, yebe wechich yami hachangiyeiy bo fael mala ye kkel yai hachangugmi?

¹⁶ Hami ngo ha gola le ngang ite haweresugmi. Ngo ligdi bo yor le be sor le ngang ikakacheprahmi sala ttagul yami luluwal ngalyey luwul yai kachepar. ¹⁷ Hare yor mele isa tapelugmi iyang, mo irer rechokwe ima

hagloyurwey? ¹⁸ Ihafaelpechey Titus bo yebe buyoy iremi, ngo ikangalu semal Kristiano kowe bisich bo be dabey. Be yoh le habe sor bo Titus ye tapelugmi irel hammalel chog iy llufulyal? Yete hafedeg chog yamem luluwal mo wegdegmem ngalugmi?

¹⁹ Medalbo ha luluwaley le hamem ha kekafle chog kaptamem mo iremi. Te ila sengal! Ha dipli le habe kapta mekla Kristus ye dipli le habe sor mo fael metael Deus. Iwe ngo pangal mekla hamem hama foru, hami maryarmem, ngo mil chog mala yebe tupungugmi. ²⁰ Isa merah bo idela buyoy iremi ngo iy sala wiri le hasa dil tang mala ngang idipli le habe mel iyang. Ngo ha bele wiri le isa diltang mala hami ha luluwaley le iy be mel iyang. Isa merah bo idela wiri le ha sama rol fedgel hapatpat, ngo ha rol loitomay fengal, ngo ha rol halolmoch, ngo ha luwaley chog llufulumi, ngo ha lungu kaptal yarmat, ngo ha habos mo taroprop. ²¹ Isa merah bo idela tefaelwey iremi fael sew ngo Deus la yai sala hamaaliyey mo luwulumi. Ngo ye cholop hami le ibele tangdir, bo fael mala resa molfid ngo re ted tagul tang tayikof kala resa foru, le wegdegel lipich mo pangal wegdegel maltemay kala rema foru.

13

Hatabol Fology Mo Habong

¹ Iye mele hasuluwel yai budoh ibe tefael mo iremi. “Te tugul sew yad le habe sor bo semal sa hadre sew formel, ngo ye tugul le be rumal hare be cholop tot le rebe mel bo tugul irel molwe hasa sor” — le iye sengal molwe babior we ye santus ye sor. ² Idipli ibe kangalugmi hami rechokla ha toa hamolfid ral kowe mo pangmiloh ikla tot, molwe iy sa moal sor irel yodwe harwowel yai budoh

tefael mo iremi. Ibele wol kapta tefaeli irel yodle iddaw tangugmi: yodla ibela tefaelwey iremi ngo tayor semal le be chil hawtang hagerger. ³ Tugulul pangal mekla hami ha dipli le habe gola mo irel Kristus ila ika ngang isa kangalugmi. Yodla ye mel luwulumi ngo yete tayikel, bo yebe far kawraloh mo uwoy mala kkelal irel yodwe ye mel luwulumi iyang. ⁴ Bo ila mwo ila lepal yal tayikel le re llimeseloh wol krud, ngo mala kkelel Deus mele iy ye molow tefael iyang. Hamem mwo irel yamem sa sew chog mo Kristus ngo ha wol tayikel. Iwe ngo irel yach rol hafel fengali llepdach bo sibe rol sew chog, mele yebe yoh ngalgich mala kkelel Deus irel molow la yal.

⁵ Ha kaladi uwomi ngo hasa gola hare ha mel luwul tugul. Ha togla le ye mel Kristus Jesus iremi? — hare ha togla, ila ngo ye teyoh ngalugmi hagegel la yami. ⁶ Ye tugul depey le hamem ila ye yoh ngalugmem. ⁷ Hamem ha memapel ngal Deus bo hami ha towe foru mekla ye machey. Iwe ngo yami te foru mekla ye machey ila te mil mala hare yebe halehaloh le yesa fel yamem yengang, bo fal mala hami be yoh le habe foru mekla ye bung, ila mwo ye llehal mala ye tafel yamem yengang. ⁸ Bo mala chog ye katos mele hamem habe foloyu ngo towe yoh le habe sor sew le be hapaliyel ngali. ⁹ Ye cchehas depmem irel yodla hamem ha tayikel ngo hami hasa kkel. Ila hamem ha memapel bo be yoh le hami habe fel. ¹⁰ Ila fal le itefa babior le irel yodle iddaw tangugmi; bo fal mala iy bela holahmi ngo ye towe kkel yai hapatpat ngalugmi le ibe teptap mala kkelel Samol le ye fang ngalyey bo ibe hakkelahmi, ngo te mil mala ibe hatayikofahmi.

¹¹ Hami rewol bisiy, sa ila! Ha yedamgel habe rol fel ngo hasa taelenga mokwe isa sor. Ngo hasa hasewachog yami luluwal ngo ha mel luwul hopos. Ngo Deus la yema fang hachangcheng mo hopos yebe mel iremi.

¹²⁻¹³ Ha fang yami habong ngal semal mo semal le be igegelir Kristiano. Panger meka lol Deus ngo re fangwey yar habong iremi.

¹⁴ Haradiya la yael Samol Jesus Kristus mo hachangcheng la yael Deus mo Espritu Santus be mel iremi pangamiloh.

Bogtag we ye Tefoy
The New Testament in the Ulithian language of the Federated
States of Micronesia

Copyright © 1995 Bible Society of Micronesia

Language: Ulithian

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-02-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 9 Oct 2020

aa6104d5-dd9d-56ad-899f-74d8b5a3a837